

alatt megjelent könyveket „valósággal üzemszerűen gyártotta“, — mondja. Nyelvtanítási módszerét Bateus Vilmos spanyol jezsuita atyától vette. Könyveit jórészt másokkal íratta. A Janua, Vestibulum stb. latin nyelvoktatási munkáiban Vechner volt munkatársa. A Didactica Magnában Hartlieb és Kinner segítettek neki, de ezenkívül munkatársai voltak: Ritschl, Colbovius, Ursinus, Hesenthaler, Weinheimer, Spliess, Peter Figulus és Rave. Így érthető meg, hogy 150 munkát hagyott hátra. Hírességét annak köszönheti, hogy kitűnően tudta önmagát adminisztrálni, életrajzírói pedig az ítéleteket egymástól vették át, s nem olvasták el munkáit.

Neményi könyvének legfontosabb eredménye kétségtelenül az, hogy revízió alá kell venni a Comeniusról és Apáczaíróról szóló értéktételeket.

Neményi át van hatva az Apáczaíró iránti lelkesedéstől, hősenek minden lépését szerető gonddal kíséri, minden szaváért rajong. Ezzel szemben Apáczaíró ellenfeleit nagyon kedvezőtlenül ítéli meg, s mindez nála erőteljes mondatokban, szuperlatívusokban jut kifejezésre. Nem a hűvös objektivitás hangján ír, hanem hevesen, szinte vulkánikus kitörésekkel. Ez a tiszteletreméltó hevesség talán nem találkozik a tárgyilagosság híveinek tetszésével, de a lelkesedni tudó olvasót magával ragadja. Könyvéből kicseng az a szemrehányás, hogy nem eléggé becsüljük meg azt, ami miénk! Neményi mindenestre nagy érdemeket szerzett Apáczaíró-kutatásaival. Könyve érdekes és szokatlan jelenség irodalmunkban. Aki a nevelés történetével foglalkozik, annak el kell olvasnia ezt a könyvet, mellyel Neményi nagy szolgálatot tett a magyar pedagógiai irodalomnak.

Weszely Ödön.

Dr. Imre Sándor: A nőnevelés szervezése. Tanulmány. Megjelent a Kisdiednevelés 1925. évf. 1. számában. (15 l.)

A nőnevelés szervezésének kérdése mélyen lenyúlik a társadalmi élet gyökeréhez s ezért a jelenkor egyik legáltalánosabb érdekű problémája. Egyrészt a jelenlegi gazdasági helyzet, másrészt pedig a nő szellemi fejlődése teszi szükségessé annak a mérlegelését, hogy miképpen helyezkedjék el a nő a mai társadalmi élet keretében. A társadalom- és kultúrpolitika feladata tehát a nő társadalmi szerepének a vizsgálata és annak a megállapítása, hogy a nőnevelésnek minő szervezése biztosítja az erre a szerepre való előkészülést. Vagyis röviden: milyennek kívánjuk látni a nőt a jövő társadalmában és milyen legyen az a nevelés, amely célhoz vezet?

É a kérdés eldöntésében igen eltérők a vélemények. Imre Sándor *A nőnevelés szervezése* című tanulmányában az új közneveléstől olyan nőt vár, „akinek műveltsége azonos értékű a férfiakéval, szakismerete nem kíván és nem is fogad el elnézést pályatársaktól vagy feljebbvalóktól, aki nem riad vissza az útjában levő nehézségektől, nem vár mástól gondoskodást — és mégsem válik nőietlenné, készen van az örök női hivatás

betöltésére is és ebben is tudatosabb elődeinél." Szerinte „az ilyen nők tudják komolyan venni az életet magok számára s megkönnyíteni, felderíteni, célhoz segíteni a mások életét.”

Milyen alapelveken nyugodjék mármost az a nevelés, amely a nőt arra képesíti, hogy a társadalom életében munkás szerepet tölthessen be?

Mint hogy a nőnevelés a köznevelésnek egyik része, a köznevelés pedig a nemzet életének egyik alapvető mozgótagja, ebből következik, hogy a nevelésügy terén minden szervezésnek egységesnek, az egységességnek belül pedig — a dolog természeténél fogva — differenciálnak kell lennie. A köznevelés szervezésében tehát a két nem nevelésének kérdése az egyetemes alapelvek érvényesítése érdekében párhuzamosan tárgyalandó, de tekintetbe veendő a két nem sajátos szükségletei is.

A tanulmány írójának másik megállapítása az, hogy a nőnevelés szervezésében nem egyes részletek megújítására van szükség, hanem átfogó rendezésre, amely az egész nemzetre, valamennyi társadalmi osztály szükségleteire kiterjed. Meggyőződése, hogy a mai helyzeten egyes tantervek módosítása vagy egyik-másik iskolafaj szervezetén való változtatás nem segít. Gyökeres átszervezésre van szükség, amely csak akkor lehetséges, ha az összes szükségleteket figyelembe vesszük.

A szervezés útján állandóan szem előtt kell tartani a nőnevelésnek kettős feladatát: a nőt az emberi feladatokon kívül a sajátos női hivatás betöltésére is elő kell készíteni. A helyes nevelés e két feladat harmóniájára törekszik és kerülni fogja a két véglétet, melyek közül az egyik a nőt csupán anyai hivatása betöltésére kívánja előkészíteni, a másik pedig a férfival való emberi egyenjogúság álláspontját tekintve, csupán a nő társadalmi helyzetére gondol és a férfival azonos nevelést kíván.

Fontos kérdés a nőnevelés szervezésében, hogy milyen iskolafajokra van szükség és minő legyen ezeknek az arányszáma. A tanulmány a leányiskoláknak 3 csoportját különbözteti meg aszerint, hogy minő feladat betöltésére vállalkozik a nő: 1. Általában műveltségre vezető iskolák (elemi-, közép- és felsőfokú); 2. szakiskolák és 3. szűkebbkörű gyakorlati tanfolyamok. Az iskolafajoknak arányszáma a szükségletek minőségétől függ, s a helyes művelődési politika feladata annak az eldöntése, hogy egyes vidékek és egyes társadalmi osztályok szerint minő iskolákra van szükség. A lényeges követelmény az, hogy minden társadalmi osztály leánya megtalálja a neki megfelelő művelődési teret s ezzel a nemzetnek valamennyi tagja résztvegyen a műveltség emelésében.

Ezek a fontosabb pontjai Imre Sándor tanulmányának, amelynek célja az, hogy elősegítse a nő helyzetének kialakítását és utat mutasson a nőnevelés szervezésében, hogy a nő a maga anyai hivatásán kívül társadalmi feladatok megoldására is előkészülhessen és e kettős feladat harmonikus egygyölvadásával a társadalmi és nemzeti élet megújulásának komoly munkása lehessen.

Radák Olga.